

zřízení poslední vůle narodí potomek, pro tento případ učinil opatření, neopomenul mlčením svou dceru, která se narodila teprve po zřízení poslední vůle (9. ledna 1928), nýbrž naznačeným způsobem v poslední vůli na ni p a m a t o v a l, poněvadž dále dobu zrození dítěte přežil, zemřev teprve 19. září 1930, kdy dceři jeho bylo již více než dva a půl roku, a nepokládal přes to za potřebné poslední vůli změnit nebo doplnit, nelze použití ustanovení § 778 obč. zák. a jest jen tvrdit, že pro svou dceru učinil opatření, které nevyhovuje zákonným předpisům o nepominutelných dědicích. Shledávaje nezákonným použití ustanovení § 778 obč. zák. na tento případ, pokládá nejvyšší soud důsledkem toho i za nezákonné, že bylo odepřeno schválit projednání pozůstalosti jen vzhledem k ustanovení § 778 obč. zák.

Čís. 11656.

Soudům nepřísluší právo přezkoumávat rozhodnutí zemského správního výboru, pokud jím v mezích zákonné působnosti tohoto úřadu bylo vysloveno zrušení usnesení okresního zastupitelstva, na jehož základě byl proveden knihovní vklad.

Soud jest vázán právoplatným rozhodnutím správních úřadů o tom, zda nemovitost připsaná knihovně obci jest obecním statkem ve smyslu § 70 obecního zřízení pro Čechy.

Obecního statku nelze nabýti ani vydržením čtyřicetiletým.

(Rozh. ze dne 10. května 1932, Rv I 979/31.)

Na základě usnesení okresního zastupitelstva v U., jímž bylo dáno svolení ku převodu vlastnictví k obecnímu pozemku na starousedlíky vzhledem k prohlášení zástupců obce, bylo převedeno knihovně vlastnictví na starousedlíky. Toto usnesení okresního zastupitelstva bylo napotom zrušeno výměrem zemského správního výboru ze dne 8. července 1924, v podstatě z důvodu, že usnesení obecního zastupitelstva neexistuje, že se osadě K. za převod pozemků nedostalo úplaty, a že byl tak osadní majetek ztenčen ve své podstatě. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se obec K. na žalovaných starousedlících, by vklad vlastnického práva k onomu pozemku pro žalované byl prohlášen neplatným. Procesní soud své stolice uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Žalující strana se domáhá toho, by byl vklad vlastnického práva prohlášen za neplatný, opírajíc se o právoplatné rozhodnutí zemského správního výboru ze dne 8. července 1924, kterým bylo usnesení okresního zastupitelstva v U. a prohlášení zástupců žalující obce jako neplatné zrušeno. Tímto zrušením pozbyl platnosti právní titul, na jehož podkladě byl pro žalovanou stranu zapsán vklad vlastnického práva do pozemkových knih a v důsledku toho ani knihovní zápisy vlastnictví nejsou po právu (§ 380 obč. zák.). Nemovitosti v čísle 170 pozemkové knihy obce K. byly nesporně osadním statkem, jehož vlastníkem byla osada K. a užívání příslušelo starousedlým. V tomto smyslu se stalo rozhodnutí zemského správního výboru, že jde o obecní statek po rozumu § 70 obec. zřiz., a tímto rozhodnutím jest soud vázán. Žalovaní neuvedli pro svou

držbu a pro držbu předchůdců titul a nemohou se podle názoru soudu dovolávati vydržení (§ 1462 obč. zák.), podle něhož se vyžaduje, by držení bylo pořádné. Podle obsahu žaloby jde o to, aby byl prohlášen za neplatný vklad vlastnického práva ze dne 10. prosince 1927 proti majitelům usedlostí na základě výměru zemského správního výboru, kterým bylo prohlášení zástupců obce a usnesení obecního výboru zrušeno. Toto zrušení vkladních listin opravňuje podle názoru soudu žalující stranu, by se domáhala uznání neplatnosti knihovního vkladu a nemůže se žalovaná strana z příčiny již zmíněné dovolávati knihovního vydržení. Oba úřední akty, jež byly podkladem knihovního vkladu, byly právoplatně zrušeny, takže jsou pro žalované již ex tunc bezúčinné a neplatné. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Odvolatelé tvrdí, že nebylo vůbec zjištěno, že jde o obecní statek, přehlížejí však, že o této veřejnoprávní otázce rozhodl právoplatně zemský správní výbor v Praze již dne 8. července 1924. Soud procesní neměl důvodu, by přezkoumával, zda a jakých práv žalovaní k pozemkům nabyli, neboť vzhledem ku povaze obecního statku, jehož užitků po rozumu § 70 obecního zřízení českého užívati mohli občané podle dosavadního obyčeje, jest předem patrné, že vydržení na základě výkonu užívacích práv nemohlo býti skončeno, a proto bylo by bezúčelné připouštěti a prováděti svědecké důkazy o době trvání a o míře onoho užívání, kteréžto užívání má svůj základ v právu veřejném, nikoli v právu soukromém. Bylo-li veřejnoprávními úřady právoplatně uznáno, že jde tu o obecní statek po rozumu § 70 obec. zřiz. čes., jest řádné vydržení osobami, jimž užívací práva příslušela, vyloučeno, byť i držení samo trvalo plných 40 let. Knihovního vydržení nemůže se strana žalovaná dovolávati, jelikož platnost § 1467 obč. zák. byla třetí novelou k občanskému zákonu ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák. v § 201 zrušena, a žaloba byla podána dne 11. července 1926, v té době však a ani do dnes 40 let od provedení knihovního zápisu neuplynulo, poněvadž vklad se stal dne 10. prosince 1897. Držba pozemku, byť i po dobu delší než 40 let, nemohla míti význam, poněvadž výkon užívacího práva po dobu vydržecí nemůže sám o sobě nahraditi potřebný titul a způsob nabývací. Titul nabývací, jehož se žalovaní dovolávali, opíral se o prohlášení zástupců žalující obce ze dne 26. listopadu 1897, ale právě toto prohlášení bylo právoplatně zrušeno, a žaloba se domáhá provedení důsledku toho, totiž výmazu vlastnického práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Právní rada

D ů v o d y:

Pokud dovolatelé vytýkají nesprávnost názoru odvolacího soudu, že výměr úřadu správního je závazný i pro soud a že jej soud nemůže ani podrobiti přezkoušení, a snaží se prokázati, že rozhodnutí zemského správního výboru ze dne 8. července 1924 jest závazné jen pro úřady správní, nikoliv pro soud, který měl skutečností pro spor rozhodné podrobiti vlastnímu rozboru, jest připomenouti, že rozhodnutím zemského správního výboru bylo z moci dozorčí na základě § 96 obecního zřízení zrušeno usne-

sení okresního zastupitelstva v U. ze dne 23. prosince 1892, na jehož základě bylo vydáno prohlášení ze dne 26. listopadu 1897, k němuž okresní výbor připojil schvalovací doložku. Tím pozbylo ono prohlášení právní platnosti pro nedostatek zákonem předepsaného schválení, knihovní vklad, provedený podle onoho prohlášení pozbyl takto veškerého podkladu. O tom pak vážně nelze pochybovati, že soudům nepřísluší právo přezkoumávati řečené rozhodnutí zemského správního výboru, pokud jím v mezích zákonné působnosti tohoto úřadu bylo vysloveno zrušení usnesení okresního zastupitelstva. Proto jest nerozhodné, jak došlo k prohlášení ze dne 26. listopadu 1897, an se onen výrok zemského správního výboru stal právoplatným. Otázku, zda nemovitost knihovně obcí připsaná jest nebo byla obecním statkem ve smyslu § 70 obecního zřízení českého ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. nepřísluší rozhodovati soudům, nýbrž úřadům správním, a proto jest soud vázán též právoplatným rozhodnutím správních úřadů o této otázce (viz rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 659, 4131 sb. n. s.). Poněvadž v souzeném případě o této veřejnoprávní otázce rozhodl právoplatně zemský úřad v Praze dne 14. září 1929 pod č. j. 145.880/28, nebyl soud oprávněn toto právoplatné rozhodnutí přezkoumávati a neposoudil věc po stránce právní nesprávně, vzav je za základ svého rozhodnutí. Důsledkem toho pak, poněvadž, jak dovolatelé připouštějí, obecní statek nelze vydržeti osobami, jimž práva užívací příslušela, nedopustil se odvolací soud vytýkané vadnosti a neúplnosti řízení tím, že neprováděl důkazy svědků o tom, »že žalovaní jsou pořádnými držiteli a držbou více než čtyřicetiletou pozemky sporné vydrželi a že nejde o obecní statek, nýbrž o od nepaměti vydržené jejich vlastnictví« — což by svědci vůbec nemohli potvrditi (viz rozhodnutí nejv. soudu čís. 4846, 4967, 2435, 2661, 3223 sb. n. s.). Poněvadž jde o statek obecní podle § 70 čes. obec. zřízení a dovolatelé nemohli ani držením více než čtyřicetiletým nabytí vlastnictví tohoto obecního statku, jak správně vyložil odvolací soud, jsou další vývody dovolání zcela nerozhodné, zejména i to, že žalovaní z pozemků platili daně i dávku z majetku. Žalovaní nemohou se tedy proti žalobě s úspěchem dovolávati vlastnictví sporných pozemků ať se titul nabývací opírá o prohlášení ze 26. listopadu 1897 neb o držbu z dřívějších let, o níž žalovaní ani netvrdili a neprokázali, že měla ráz soukromoprávní.

Čís. 11657.

Nemožnost plnění, pokud nebyla přivoděna skutečností, nastavší teprve po vzniku exekučního titulu, nelze uplatňovati žalobou podle § 35 ex. ř.

Namítal-li povinný již v řízení, předcházejícím exekuční titul, nemožnost plnění, ježto nemá koncesi k provozování určité živnosti, v exekučním titulu však nemožnost plnění nebyla uznána vzhledem k výměru okresního úřadu, podle něhož povinný tuto koncesi má, nemůže povinný uplatňovati žalobou podle § 35 ex. ř., že mu po pravomoci exekučního titulu byl doručen jiný výměr okresního úřadu, podle něhož nemá koncesi k provozu oné živnosti.

(Rozh. ze dne 11. května 1932, R I 264/32.)